

Ett uppkok på svag värme

Det mesta hände inte på helgens live art-festival i Göteborg. Sven Rånlund såg den performativa konstens särprägel – närvaro och möten – försvinna bland bristfälliga idéer och flödande digitalteknik.

KONST

Järntorget i lördags: en man sitter mitt på cykelbanan och talar med sina skor; en annan man blottar sig för bilisterna och urinerar långsamt och demonstrativt i gatubrunnen, precis där den nya spårvagnslinjen ska dras fram; ytterligare en man, han står på en låda vid fontänen, delar ut färgade pappersbitar till åskådarna och får särskilt god kontakt med barn.

Av de tre kallar sig bara den sistnämnda för konstnär, vad jag vet. Kurt Johannesens Färg var annonserad som ett av bidragen i performancefestivalen Nordic Live Art, men det var fler än jag som stannade upp inför de två andra. Först efter en stund förstod jag att de var berusade, kanske också inspirerade av festivalen fria anda att själva ställa till med en scen.

Området kring Järntorget var alltså delvis osäkert att beträda i lördags, ibland med en spännande frånvaro av klara gränser för var konsten börjar och verkligheten tar vid. En heldag för levande konst, mitt på det pånyttfödda torget, från kommunens sida ett gyllene tillfälle att kulturpolitiskt ta ställning för det offentliga rummet. Synd bara att stadens trevlighetsavdelning samtidigt kört fram en rullande scen för brölrande pilsnerrock och taskiga bluescovers. Goa Göteborg vann slaget om torget, 1-0, åtminstone fick en konstnärsgrouppe upp och flytta inomhus.

Det har på 90-talet märkts ett uppsving för performancekonsten, i synnerhet kvantitativt. Paletten och Sub Bau Networks, som tillsammans arrangerade festivalen, hade bjudit in mer än 100 nordiska konstnärer som på ett eller annat sätt jobbar med levande uttryck. 100 till var säkert manade, för är det något som präglar den här konsten är det hur lätt det blivit att med dv-kamera och ordinär hushållsdator dokumentera, paketera och presentera den för publik. Visst är det sympatiskt att konsten demokratiserats, men det medför också, som William Easton påpekade under ett seminarium, att konstnärer i dag kommer undan med lättviktiga verk som för något decennium sedan skulle ha ratats av gallerier och museer. Och värre än så, deppade Easton; publiken verkar nöja sig med det.

Kurt Johannesens minimalistiska bildkonst var dock inte kravlös eller poänglös. Det kan inte heller sägas om de finska bröderna Renvalls installation *The Ball Show*. Bland discobollar och otaliga projektorer, med och utan film i, hade de i Lager-

huset byggt upp ett slags bildens sopstation, en ekande meditation över teknikens förfall och informationens bedövande överflöd. Frustrerande på ett annat sätt var EU-debatten mellan tre svenskar och tre norrmän i ett rum med flera olika distraherande ljudkällor. Att koncentrera sig mer än några minuter på den sju timmar långa debatten var omöjligt, talen drunknade likt

politiska utkast i sitt eget mediebrus.

Med tanke på att performancekonsten är ett mångsidigt medium kunde man av en sådan här monstring ha förväntat sig en del originella verk, frikopplade åtminstone från sin egen historia. Under Stand Art, Sub Baus 10-timmarssession på Nefertiti i lördags, var det dessvärre långt bättre ställt med den digitala tekniken än de fräscha idéerna. Med publiken för-

vandlad till en irrande fårscock på en festival som ibland kändes som ett slags konstens Kiviks marknad gick den performativa särprägel till stor del förlorad – närvaron, kreativiteten, mötet mellan aktör och åskådare.

Mycket var också uppkok på svag värme: varken PR Inc från Sverige, som åt middag på sill och potatis, eller finska Goa Zweygerberck, som i sin kroppskonst lät tiden gå medan hon doppade ansiktet i brun färg, verkade ha något direkt att kommunicera, eller ens en önskan att provocera. För mycket för somliga var däremot Ilkka Sariolas performance *Pillow Cancer*: stor, tjock och i gröna långkalsonger blev han inslagen i kuddar, samtidigt som han läste en text om sin familjs minnen av olika bilar, ända tills han utan att kunna se vinglade ut i publiken som en uppblåst, färggrann airbag. Att Sariolas performance var vidöppen för tolkningar gjorde den inte mindre precis i uttrycket, därtill underhållande i all enkelhet.

I senaste numret av Paletten, som förutom att vara slarvigt redigerad innehåller några intressanta texter om just performance, kan man mellan raderna spåra en unik nordisk tradition: jag tolkar den som stillsam, berättande, inåtvänd, teatral, inte skitig och explosiv som i England och USA. Stämmer det? Är den nordiska identiteten så stark även i den potentiellt sett friaste av konstnärliga medier?

Utan utomnordiska bidrag var det förstås omöjligt att på plats jämföra, men en sak är i alla fall slående: det är inte i formen det brister, eller i trovärdigheten i framförandet. Problemet är inte heller den klassiska

frågan om konstnärens ansvar – vad jag såg var det ingen på Nefertiti som blev biten. Nej, vad jag saknar är idéerna som sträcker sig utanför sin egen horisont, som tar vardagens skenhandlingar bortom ramarna.

Att den yngre generationen väljer att begå fadermord genom att helt enkelt nonchalera liket är därför knappast förvånande. I alla fall kunde man ana ett gruvligt ointresse när de nyligen myndiga drällde in på Nefertiti vid tredten och förväntade sig en normal klubbkväll. Inte ens Lasse Lindqvist, vars performance bestod i att agera dörrvakt, kunde hindra massflykten bort från den förställda verkligheten.

Sven Rånlund